

Talip APAYDIN

TDK dernek dönemi üyesi (1211), hikâyeci ve romancı Talip Apaydın, 27 Eylül 2014 Cumartesi günü tedavi edildiği Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde hayata veda etti. Cenazesi, 30 Eylül 2014 Salı günü Kocatepe Camisi'nde kılınan öğle ve cenaze namazlarının ardından Karşıyaka Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Apaydın, 1926 yılında Ankara Polatlı'nın Ömerler köyünde doğdu. Babası çiftçi İbrahim Efendi, annesi ise Safiye Hanım'dır.

Beypazarı'nda ilkokulu bitirdikten sonra (1938), Eskişehir Çifteler Köy Enstitüsü (1943) ile Ankara Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsünde öğretmenlik eğitimi tamamladı (1946). İlk görev yeri Kars Cılavuz Köy Enstitüsüdür. Daha sonra Tokat'ta gezici başöğretmenlik yaptı. GEE Müzik Bölümü dışarıdan bitirme sınavlarını vererek müzik öğretmeni oldu (1955). Turhal, Amasya ve Ankara'daki orta dereceli okullarda müzik öğretmenliği yaptıktan sonra 1978 yılında MEB Müşavirliğine atandı. Bu görevden 1979 yılında emekliye ayrıldı.

Edebiyat dünyasına şiir kapısından girdi. İlk şiirleri 1945 yılında *Köy Ensti-*

Gündem yitirdiklerimiz

*tüleri Dergisi'*nde yayımlandı. Daha sonra *Doğuş* ve *Varlık* dergilerindeki şiir ve yazılarıyla adını duyurdu. Özellikle 1948-1950 yılları arasında yazdığı köy hayatını tasvir eden yazıları ilgi görünce 1957'den itibaren köy ve kasaba hayatını ele alan hikâye ve romanlar yazmaya yöneldi. Toplumcu gerçekçi edebiyat anlayışıyla kaleme aldı eserlerini. Bazı eserlerinde Adil Talip imzasını kullandığı da görüldü. Şiir, hikâye ve yazıları *Türk Dili*, *Varlık*, *Doğuş*, *Edebiyat Dünyası*, *Fikirler*, *Yeditepe*, *Sanat Emeği*, *Yeni Ufuklar*, *İmece*, *Öykü*, *Türkiye Yazıları*, *Gösteri*, *Milliyet Sanat* ve *Öğretmen Dünyası* dergilerinde yayımlandı.

Aldığı ödüller içinde en önemlileri şunlardır:

1964 *Toprağa Basınca* romanıyla Doğan Kardeş Çocuk Romanı Yarışması Üçüncülük Ödülü.

1970 *Yapılar Yapılırken* ve *Otobüs Yarışı* oyunlarıyla TRT Sanat Ödüllerinden iki Başarı Ödülü.

1976 *Tütün Yorgunu* romanıyla Madaralı Roman Ödülü.

1992 *Köylüler* romanıyla Orhan Kemal Roman Armağanı.

Edebiyatın şiir, hikâye ve roman dışında oyun, radyo oyunu, anı ve çocuk edebiyatı dallarında eserler yazdı. Eserleri, tür ve ilk baskı yıllarına göre şöyle sıralanabilir:

Şiir: *Susuzluk* (1956), *Kırsal Sancı* (1999).

Hikâye/Öykü: *Ateş Düşünce* (1967), *Öte Yakadaki Cennet* (1972), *Koca Taş* (1974), *Yolun Kıyısındaki Adam* (1979), *Duvar Yazıları* (1981), *Kökten Ankaralı* (1981), *Hendek Başı* (1984), *Hem Uzak Hem Yakın* (1985), *Sıra Dışı Öyküler* (1994), *Öykülerle Çizgiler: Eski ve Yeni Öykülerden Bir Seçki* (1998).

Roman: *Sarı Traktör* (1958), *Yarbükü* (1959), *Emmioğlu* (1961), *Ortakçılar* (1964), *Define* (1972), *Yoz Davar* (1973), *Toz Duman İçinde* (1974), *Ortakçının Oğlu* (Ortakçılar'la birlikte, 1974), *Tütün Yorgunu* (1975), *Kente İndi İdris* (1981), *Vatan Dediler* (1981), *Köylüler* (1991).

Oyun: *Bir Yol* (1966).

Anı/Hatıra: *Bozkırda Günler* (1952), *Karanlığın Kuvveti: Köy Enstitüsü Yılları Anıları* (1967), *Akan Sulara Karşı: Öğretmenlik Anıları* (1985).

Derleme, işleme: *Ferhat ile Şirin: Halk Romanı* (1965).

Çocuk hikâyeleri: *Çalgıcı Recep* (1970), *O Güzel İnsanlar* (1978), *Alo Ço-*

cuklar (1979), *Elif Kızın Elleri* (1981), *Yangın* (1981).

Çocuk romanları: *Toprağa Basınca* (1966), *Dağdaki Kaynak* (1975), *Merdiven* (1985), *Biz Varız* (1996).

İnceleme: *Geri Kalmış Ülkelerde Özellikle Türkiye'de Eğitim Sorunları ve Devrim İhtiyaçları* (1968), *Bilgiden Bilince Eğitim* (1995).

Roman ve hikâyelerinin bir bölümü yabancı dillere çevrilip yurt dışında basıldı. *Ortakçılar* romanı Dinçer Sümer tarafından tiyatroya uyarlanarak sahneye konuldu. *Toz Duman İçinde* romanı radyo oyunu hâline getirilip seslendirildi.

Hakkında Feyziye Özberk tarafından *Ortakçının Oğlu Talip Apaydın* adlı bir kitap yayımlandı (2012).

Halise Apaydın'la evliliğinden üç çocuğu (Su, Güneş, Aydın Toprak) bulunmaktadır.

Apaydın; yaşadıklarını, gözlemlerini sanat yoluyla ölümsüzleştirmeyi başardı. Eserleri; dil bilimci ve halk bilimciler için önemli bir kaynaktır. Ruhu şad olsun!

Nail TAN